

„Elnök Úr, Hölgyeim és Uraim!

Tíz évvel ezelőtt egyetértésre jutottunk a fenntartható fejlődés alapelveiről és a megvalósításához nélkülözhetetlen teendőkről. Tettük ezt abban a meggyőződésben, hogy a fenntartható fejlődés nem csupán az egyik célkitűzés a társadalmunk számára, hanem ez az egyetlen lehetséges megoldás a méltányos életfeltételek biztosításához a jelen és az elkövetkező nemzedékek számára globális, nemzeti és helyi szinten, ami megköveteli Földünk természeti környezetének megóvását is.

1992 óta sok minden történt a világban. Nagy jelentőségű ENSZ-konferenciák foglalkoztak a fenntartható fejlődéssel összefüggő kritikus problémákkal, hatályba léptek a Rióban elfogadott globális egyezmények, újabb nemzetközi megállapodások láttak napvilágot, de egyúttal újabb kihívásokkal is szembe kellett néznünk. Összességében azonban a világ nem lett „fenntarthatóbb” az elmúlt tíz évben, sőt sok tekintetben a helyzet határozottan romlott.

Magyarország számára – sok közép-kelet-európai országhoz hasonlóan – az 1990-es évek a politikai rendszer megváltoztatásának, a gyökeres társadalmi-gazdasági átalakulásnak az időszaka volt. A változások a demokratikus intézményrendszer kiépülésével, a piacgazdaságra való áttéréssel jártak együtt.

A fenntartható fejlődés kritériumai és különösen a hosszú távú kilátásai szempontjából azonban fontos tudnunk, hogy szociális és környezeti szempontból is ellentmondásos folyamatokról van szó. A jelentős szociális átalakulás mellett fel kellett ismernünk, hogy számottevő mértékben megnöttek a társadalmi, életszínvonalbeli különbségek.

A gazdaság szerkezet átalakításának és korszerűsítésének következtében a korábbi nagy erőforrás-igényű ágazatok visszaestek. E folyamattal párhuzamosan azonban a fogyasztás növekedésének eredményeként újra fokozódik a környezet terhelése. A nemzetközi együttműködésben való részvételünk prioritásai is gyökeresen átalakultak, s jelenleg az Európai Unióhoz való csatlakozás vált a legfontosabb törekvésünké.

Fel kell ismernünk, hogy a fenntarthatóság átfogó célkitűzései nem érvényesülhettek maradéktalanul. Érzékelhető eredménytelenségünk az átfogó stratégiák, a konkrét célokat felsorakoztató cselekvési tervek, hatékonyabb intézményi struktúrák és a megvalósítás eszközeinek, s nem kevésbé a megfelelően összehangolt cselekvéseknek a hiányából származott.

Különös figyelmet kell fordítani az intézmények eddigieknél jóval nagyobb összhangjára. Ebben a vonatkozásban a jó kormányzás minden szinten alapvető fontosságú, s ez érinti a szociális, a környezeti és a gazdasági politikákat, az emberi jogok tiszteletben tartását és a jogállamiságot. Erősíteniünk kell a fenntartható fejlődést elősegítő különböző intézmények szerepét. Nemzeti szinten ide tartoznak a kormányzati intézmények minden szinten, a parlamentek és a civil szervezetek. Nagy a jelentősége a társadalmi szolidaritás erősítésének, az emberi értékek tiszteletben tartásának, az etnikai és kulturális sokszínűségnek, a természet értékeinek és annak, hogy állítsuk meg a természeti erőforrások degradációját. Kiemelt figyelmet fordítunk a regionális együttműködésre. Ennek fontosságára világítottak rá az olyan természeti veszélyforrások, mint a térségünkben a közelmúltban tapasztalt rendkívüli árvizek.

A nem fenntartható folyamatok megváltoztatása érdekében a kormányzati intézkedések mellett sürgetően szükséges az összes társadalmi érdekcsoport részvétele. Az átláthatóság és az információhoz való hozzáférés a hatékony, eredményes társadalmi részvétel elengedhetetlen tényezői.

Ezeket az elveket és törekvéseket vettük számba, amikor készültünk a csúcsertekezletre. Felhívással fordulunk a konferencia minden résztvevőjéhez, hogy itt erősítsük meg újra elkötelezettségünket a fenntartható fejlődés iránt. Ennek alapelvei irányítsák a nemzetközi együttműködést és hazai tetteinket is.”